

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 16 lipca 2010 r.

**Pan
Maciej Wawrzekiewicz
Dyrektor
Wojewódzkiego Ośrodka
Ruchu Drogowego
w Częstochowie**

LKA-4101-03-03/2010/P/10/061

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego (zwanym dalej Ośrodkiem lub WORD) w zakresie bezpieczeństwa na drogach publicznych w latach 2009-2010 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 22 czerwca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Ośrodka w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. Ośrodek działał w oparciu o Statut, nadany przez Zarząd Województwa Śląskiego uchwałą nr 744/348 2636/2006 z dnia 04 lipca 2002 r. Podstawowym zadaniem Ośrodka była działalność polegająca na organizowaniu egzaminów państwowych sprawdzających kwalifikacje osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami oraz kierujących pojazdami, a także wykonywanie innych zadań na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu

¹ Dz. U. z 2007 nr 231 poz. 1701 ze zm.

drogowego na obszarze województwa. Ośrodek uprawniony był również do prowadzenia innej działalności gospodarczej.

2. Wymogi, co do przygotowania pomieszczeń, wyposażenia i pojazdów, niezbędnych do prawidłowego przeprowadzania egzaminów państwowych na prawo jazdy zostały określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 27 października 2005 r. w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów² (dalej zwane „rozporządzeniem ws. egzaminowania”). WORD zapewnił spełnienie tych warunków odnośnie posiadania placów manewrowych z wyznaczonymi stanowiskami, liczby i wyposażenia pojazdów przeznaczonych do przeprowadzania egzaminów, wyposażenia sali egzaminacyjnej, poczekalni dla osób oczekujących na egzamin, toalety zlokalizowanej w pobliżu sali egzaminacyjnej, a także urządzenia elektronicznego do pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu. Zapewniono również wykonywanie, określonego w § 21 ust. 1 rozporządzenia ws. egzaminowania, obowiązku rejestrowania przebiegu egzaminu praktycznego oraz przechowywania na odpowiednich nośnikach danych, w pomieszczeniu zabezpieczonym przed dostępem osób nieupoważnionych, przez okres co najmniej 14 dni od daty przeprowadzenia egzaminu (§ 21 ust. 3 rozporządzenia)³.

3. Ośrodek prawidłowo przeprowadzał egzaminy teoretyczne i praktyczne. Egzaminowanym zapewniono możliwość składania egzaminów teoretycznych zarówno w formie testu komputerowego, w formie pisemnej jak i ustnej. Przeprowadzone oględziny wykazały, iż czynności egzaminatora były zgodne z instrukcją przeprowadzania egzaminów państwowych na prawo jazdy, stanowiącą załącznik nr 5 rozporządzenia ws. egzaminowania. Egzamin praktyczny obejmował przygotowanie pojazdu do jazdy, wykonywanie manewrów na placu manewrowym oraz umiejętności jazdy w ruchu drogowym. Dokonana analiza 17 losowo wybranych zapisów wideo z przeprowadzonych egzaminów praktycznych nie wykazała nieprawidłowości.

4. Ośrodek w prawidłowy sposób wywiązał się z obowiązku zatrudniania na stanowiskach egzaminatorów osób posiadających odpowiednie uprawnienia. Wszyscy zatrudnieni w WORD egzaminatorzy (37 osób) spełniali warunki określone w art. 110 ustawy ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁴.

² Dz. U. Nr 217, poz. 1834 ze zm.

³ Nieprawidłowości w zakresie spełniania warunków rozporządzenia ws. egzaminowania omówiono na str. 3 wystąpienia.

⁴ Dz. U. z 2005 r., Nr 108, poz. 908, ze zm.

5. Prowadzona przez Ośrodek działalność gospodarcza na własny rachunek była zgodna ze Statutem WORD i nie kolidowała z wykonywaniem podstawowych zadań, związanych z egzaminowaniem osób oraz wykonywaniem innych zadań z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Równocześnie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Osoby, które przystąpiły do egzaminu państwowego miały prawo zgłaszać, zgodnie z § 31 ust. 8 rozporządzenia ws. egzaminowania, za pośrednictwem Dyrektora Ośrodka do właściwego organu nadzoru, skargi i zastrzeżenia co do jego przebiegu i oceny. W okresie objętym kontrolą, wpłynęły łącznie 24 skargi adresowane do Urzędu Marszałkowskiego za pośrednictwem Dyrektora WORD w Częstochowie⁵. Jednakże, niezależnie od powyższych skarg, do Ośrodka wpływały również zastrzeżenia i skargi osób egzaminowanych, dotyczące przebiegu egzaminu lub jego wyniku, lecz nie adresowane do właściwego organu nadzoru⁶ (łącznie 80 pism⁷), które Dyrektor WORD rozpatrywał samodzielnie, nie przekazując ich do rozpatrzenia Marszałkowi Województwa Śląskiego. Spośród skarg rozpatrywanych samodzielnie przez Dyrektora Ośrodka, 69 miało formę wniosku o udostępnienie materiału filmowego z przebiegu egzaminów. NIK zwraca uwagę, iż zgodnie z art. 222 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej zwany KPA), o tym, czy pismo jest skargą czy wnioskiem, decyduje treść pisma, a nie jego forma zewnętrzna. We wszystkich tych przypadkach Dyrektor WORD wyraził zgodę na udostępnienie egzaminowanym nagranych materiału, co oznacza, iż zostały one uznane za skargi, gdyż zgodnie z § 21 ust. 4 pkt 4, osoba egzaminowana lub jej pełnomocnik może przeglądać i odtwarzać nagrania wyłącznie w przypadku złożenia skargi na sposób przeprowadzenia egzaminu. W efekcie tych działań, Dyrektor Ośrodka nie przekazał do rozpatrzenia właściwemu organowi, lecz rozpatrzył samodzielnie 71 spraw mających charakter skarg i zastrzeżeń, lub pism za takowe uznanych. Podnoszony przez Dyrektora Ośrodka w wyjaśnieniach fakt, iż w rozpatrywanych przez niego skargach i wnioskach egzaminowani nie wskazywali jako adresata Marszałka, nie może, w ocenie NIK, usprawiedliwiać stosowania praktyki rozpatrywania skarg i zastrzeżeń przez organ nieuprawniony, gdyż w takich przypadkach Dyrektor WORD zobowiązany był, zgodnie z art. 231 KPA oraz postanowieniami rozporządzenia ws. egzaminowania, do niezwłocznego przekazywania spraw organowi właściwemu.

⁵ Z czego wynik 4 egzaminów został unieważniony, a 2 nie zostały rozstrzygnięte do dnia zakończenia kontroli.

⁶ Np.: Do Dyrektora WORD lub bez wskazania adresata.

⁷ W czterech przypadkach Dyrektor uznał zastrzeżenia za zasadne – egzamin powtórzono na koszt Ośrodka.

2. Realizując zadania wynikające z prawa o ruchu drogowym Ośrodek przetwarzał i przechowywał dane osób zdających egzamin, stanowiące, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych⁸ (dalej zwaną ustawą o ochronie danych), dane osobowe umożliwiające zidentyfikowanie osoby fizycznej składającej w Ośrodku dokumenty. Wypełniając obowiązek określony w art. 40 tej ustawy Dyrektor Ośrodka zgłosił zbiór danych osobowych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Danych Osobowych w dniu 24 marca 1999 r. Zgodnie z art. 37 ustawy o ochronie danych osobowych dostęp do danych osobowych, przechowywanych w jednostce ograniczony jest wyłącznie do tych pracowników, którzy mają upoważnienie nadane przez administratora danych. W okresie objętym kontrolą, mimo iż dostęp do przetwarzanych przez WORD danych osobowych miały m.in. osoby przyjmujące zgłoszenia, egzaminujący i informatycy – żadna z tych osób nie posiadała opisanego wyżej upoważnienia. Nie prowadzono również ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, wymaganej przepisem art. 39 ustawy o ochronie danych. Ośrodek był również zobowiązany, zgodnie z art. 38 ustawy o ochronie danych, do zapewnienia kontroli nad tym jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu były przekazywane. Przedmiotową kontrolę prowadzono w Ośrodku jedynie w odniesieniu do informacji zapisanych w systemie informatycznym, na co pozwalały zastosowane w tzw. *sieci egzaminacyjnej* Ośrodka rozwiązania techniczne. W przypadku danych osobowych przyjmowanych i przechowywanych w Ośrodku w postaci papierowej, nie wprowadzono żadnych procedur, zapewniających kontrolę nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są przekazywane.

3. W Ośrodku, wbrew obowiązkowi wynikającemu z § 16 pkt 1 lit. a rozporządzenia ws. egzaminowania, nie wyodrębniono pomieszczenia do przechowywania dokumentacji w postaci papierowej, związanej z egzaminowaniem, lecz przechowywano ją w pomieszczeniu przeznaczonym do zapisywania osób na egzamin (tzw. Biurze Obsługi Klienta), określonym w § 16 pkt 1 lit. b tego rozporządzenia.

Przedstawiając Panu Dyrektorowi powyższe oceny i uwagi, wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Przekazywanie wszystkich skarg i zastrzeżeń zgłaszanych przez osoby egzaminowane do rozpatrzenia właściwemu organowi.

⁸ Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926, ze zm.

- 2. Zapewnienie ochrony danych osobowych w formie elektronicznej i papierowej.**
- 3. Uregulowanie zasad dopuszczania do przetwarzania danych osobowych.**
- 4. Wprowadzenie ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych.**
- 5. Zapewnienie przechowywania dokumentacji związanej z egzaminowaniem w formie papierowej w wyodrębnionym pomieszczeniu.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.